

Nr 180.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående upplåtande av änkesäte åt Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan; given Stockholms slott den 7 april 1916.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att utfästa och förklara,

att, därest Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan Margaret Victoria Augusta Charlotta Norah kommer att överleva sin gemål, hon skall äga att såsom änkesäte tillträda och med full nyttjanderätt besitta Ulriksdals slott med underlydande jord samt tillhörande byggnader och inventarier, dock mot skyldighet att för berörda staten tillhöriga inventarier och den vid slottet befintliga parkanläggningen ansvara.

Ärendet tillhörande handling skall riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Axel Vennersten.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 april
1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Vennersten föredrog en av riksmarskalksämberet i skrivelse av den 26 februari 1916 gjord framställning om upplåtande av änkesäte åt Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan. Riksmarskalksämberet hade i skrivelsen anfört följande.

»Det har i gångna tider varit brukligt, att åt svenska Drottningar och Kronprinsessor kungl. slott av Eders Kungl. Maj:t och riksdagen blivit upplåtna såsom änkesäten. Så hava bland annat Rikets Ständer dels enligt underdånig skrivelse den 17 augusti 1823 till änkesäte åt dåvarande Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan, sedermera Hennes Maj:t Drottning Josefina Maximiliana Eugenia anvisat Tullgarns slott, dels och genom underdånig skrivelse den 15 september 1860 upplåtit Ulriksdals slott till änkesäte för Hennes Maj:t Drottning Fredrika Alexandra Anna Lovisa. Jämlikt nådigt beslut den 19 maj 1885 har vidare Eders Kungl. Maj:t och riksdagen såsom änkesäten upplåtit dels åt Hennes Maj:t Drottning Sofia Wilhelmina Mariana Henrietta Ulriksdals slott och dels åt dåvarande Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan, numera Hennes Maj:t Drottningen Tullgarns slott.

Frågan om upplåtande av änkesäte åt Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan Margaret Victoria Augusta Charlotta Norah har hittills icke varit före, och tillåter sig därför riksmarskalksämberet att i underdånighet hemställa, huruvida icke Eders Kungl. Maj:t skulle finna skäligen till innevarande års riksdag avlåta nådig proposition om att, för den händelse Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan skulle komma att överleva sin höge gemål, något av de kungl. lustslotten måtte, såsom av ålder varit brukligt, såsom änkesäte ställas till Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessans disposition. Då Eders Majestät behagat för riksmarskalksämberet tillkännagiva Sin nådiga avsikt vara att framdeles ställa Ulriksdals kungl. slott till Deras Kungl. Högheter Kronprinsens och Kronprinsessans disposition såsom bostad under tider, då Deras Kungl. Högheter icke önska uppehålla sig å Stockholms slott eller å Sofiero, vågar riksmarskalksämberet härigenom i underdånighet föreslå, att nyssnämnda till Eders Majestäts enskilda disposition för Eders Majestäts regeringstid ställda Ulriksdals kungl. slott, med därtill hörande områden, byggnader och inventarier, jämte av Eders Kungl. Maj:t och riksdagen till slottets underhåll anvisade årligt statsanslag, varder ifrågasatt att såsom änkesäte åt Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan upplåtas.

Vad nämnda kungl. slott angår, anser sig riksmarskalksämberet här böra erinra därom, att detta slott jämte tillhörande byggnader genom Rikets Ständers beslut den 1 december 1809 blivit ställt till den regerande Konungens och Den Kungl. Familjens disposition att på statens bekostnad underhållas.

Därest ett upplåtande som änkesäte åt Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan av nämnda slott skulle komma att äga rum, torde, enligt riksmarskalksämberets förmenande, ett blivande nådigt beslut i ämnet allenast böra innefatta, att slottet med tillhörande områden, byggnader och inventarier samt därför anvisat årligt statsanslag, för närvarande utgående med ett belopp av 8,250 kronor -- vilket allt, jämväl under den tid slottet kan tjäna Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan såsom änkesäte, torde böra förvaltas på enahanda sätt, som för närvarande äger rum beträffande detta och övriga till Eders Majestäts disposition ställda kungl. slott -- må av Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan Margaret Victoria Augusta Charlotta Norah under Hennes änkestånd disponeras, dock med skyldighet att ansvara för staten tillhöriga inventarier och den vid slottet befintliga parkanläggningen.»

Sedan föredragande departementschefen erinrat därom, att enligt ovannämnda nådiga beslut den 19 maj 1885, bestämts, att numera avlidna Hennes Maj:t Drottningen Sofia Wilhelmina Mariana Henrietta skulle äga att med full nyttjanderätt under sitt änkestånd besitta Ulriksdals slott med underlydande jord samt tillhörande byggnader och inventarier, dock mot skyldighet att för berörda staten tillhöriga inventarier och den vid slottet befintliga parkanläggning ansvara, samt departementschefen vidare förordat, att Ulriksdals slott nu måtte på enahanda sätt disponeras för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessans räkning, tillstyrkte statsrådet, att Kungl. Maj:t måtte i anledning av riksmarskalksämberets förevarande framställning föreslå riksdagen att utfästa och förklara,

att, därest Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan Margaret Victoria Augusta Charlotta Norah komme att överleva sin gemål, hon skulle äga

att såsom änkesäte tillträda och med full nyttjanderätt besitta Ulriksdals slott med underlydande jord samt tillhörande byggnader och inventarier, dock mot skyldighet att för berörda staten tillhöriga inventarier och den vid slottet befintliga parkanläggningen ansvara.

Härefter täcktes Hans Maj:t Konungen förordna, att i överensstämmelse med statsrådets tillstyrkande proposition skulle till riksdagen avlåtas av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Georg Sjöcrona.
